

1921 do

www.IE-Forum.be

Kopie
art. 792 GW
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

2378

Repertoriumnummer 2015 / 5574
Datum van uitspraak 23 juni 2015
Rolnummer 2011/AR/1755

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bieden aan de ontvanger

Eindarrest
(bevestiging)

Auteursrecht
Volgrecht
Bewijs

Art Research and Contact NV
t/
Sabam CVBA

Hof van beroep Brussel

Arrest

8^e kamer,
burgerlijke zaken

Aangeboden op 29 JUN 2015
Niet te registreren D'HOOGHE K

COVER 01-00000203552-0001-0019-01-01-1

373

ART RESEARCH AND CONTACT N.V., met maatschappelijke zetel te 1000 BRUSSEL, Wolstraat 1,

appellante,

vertegenwoordigd door Mr. Lucie LAMBRECHT, advocaat te 1000 BRUSSEL, Kleine Zavel 12 en Mr. VAN DE WIELE Willem, advocaat te 2600 BERCHEM (ANTWERPEN), Uitbreidingstraat 80;

tegen

SABAM C.V.B.A., Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers, met maatschappelijke zetel te 1040 BRUSSEL, Aarlenstraat 75-77,

geïntimeerde,

vertegenwoordigd door Mr. Andries HOFKENS loco Mr. Bart VAN DEN BRANDE, advocaat te 1050 BRUSSEL, Marsveldplein 5 - Level 21.

Het hoger beroep is gericht tegen een vonnis d.d. 24 maart 2011 dat door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel werd uitgesproken.

Er wordt geen akte van betekening voorgelegd.

Het verzoekschrift tot hoger beroep werd tijdig en formeel regelmatig neergelegd op de griffie van het hof op 7 juli 2011.

De advocaten van partijen werden gehoord op de openbare terechtzitting van 12 mei 2015.

I. Relevante feiten

1. De CVBA Sabam is een beheersvennootschap in de zin van artikel 65 van de Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht (hierna: Auteurswet; thans artikel XI.246 WER). Zij

PAGE 01-00000203552-0002-0019-01-01-4

houdt zich bezig met het beheer van de auteursrechten en met de inning en verdeling van deze auteursrechten.

Sabam werd in rechte erkend en vergund bij Ministerieel Besluit van 1 september 1995 om de activiteit van beheersvennootschap uit te oefenen op het Belgische grondgebied.

Sabam is gerechtigd om in rechte op te treden voor het beheer van de rechten van haar leden, waarmee zij statutair belast is (artikel 73 Auteurswet; thans artikel XI.268 WER).

Bij Koninklijk Besluit van 2 augustus 2007 tot uitvoering van de wet van 4 december 2006 houdende de omzetting in Belgisch recht van Richtlijn 2001/84/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 betreffende het volgrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijke kunstwerk (hierna KB 2 augustus 2007) werd Sabam *nominatim* aangeduid als beheersvennootschap bevoegd voor het beheer van het volgrecht.

2. Appellante is als kunstgalerie actief in het verhandelen van kunstwerken. Zij is bekend onder haar handelsnaam Galerie Patrick Derom. Zij is gespecialiseerd in Europese kunst van ca. 1880 tot 1980, met een bijzondere interesse voor het symbolisme, het surrealisme en de abstracte stromingen van de jaren 20 en 50.

3. Op 30 januari 2008 deed appellante aangifte van de verkoop van vijf werken in de maanden november en december 2007, te weten "Chaleur Unique", "Vu" en "Sari" van Pierre Alechinsky en "Philarmo" en "Heraut" van James Ensor.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 27 maart 2008 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1694, ten bedrage van 4.331,96 euro, met een verzoek tot betaling voor 10 april 2008.

Appellante verzocht om voorlegging van het mandaat op grond waarvan Sabam de bevoegdheid had om tot inning van de bewuste volgrechten over te gaan. Sabam antwoordde hierop dat zij dit bewijs niet diende voor te leggen. Zij verwees naar haar wettelijke verplichting ter plaatse inzage te verlenen van het repertoire waarvan zij het beheer waarneemt. Om aan de wensen van appellante tegemoet te komen, maakte zij een CD-rom over met een lijst van haar nationaal en internationaal repertoire. Ten uitzonderlijke titel bezorgde zij appellante een kopie van het aansluitingscontract van de erven van James Ensor, met verwijdering van alle vertrouwelijke gegevens.

2381

Aangezien elke betaling uitbleef, stelde Sabam appellante bij aangetekende brief van 22 april 2008 formeel in gebreke het verschuldigde volgrecht te betalen.

4. Op 18 april 2008 deed appellante aangifte van de verkoop van vier werken in de loop van het eerste trimester van 2008, te weten "Suggestion N°1" van Jo Delahaut, "Clowns" van Fritz Van Den Berghe, "Drie carnavalsfiguren" van Leon Spilliaert en "Knielend paar" van George Minne.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 7 mei 2008 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1734, ten bedrage van 3.566,82 euro, met een verzoek tot betaling voor 21 mei 2008. Aangezien elke betaling uitbleef, stelde Sabam appellante formeel in gebreke op 27 mei 2008 om het verschuldigde volgrecht te betalen.

Aangezien de rechtsopvolgers van George Minne geen lid van Sabam zijn, werd deze verkoop niet weerhouden op de opgavestaat. Aangezien de rechthebbenden door appellante niet opgespoord kunnen worden, dient het volgrecht voor deze kunstenaar te worden gestort op de gemeenschappelijke rekening Sabam-Sofam 001-5470723-96, rekening die conform artikel 3 §2 van het KB van 2 augustus 2007 speciaal werd gecreëerd voor het innen van volgrecht van rechthebbenden die geen lid zijn van één van beide beheersverenigingen. Voor het werk van George Minne werd een volgrecht gevraagd van 116,11 euro.

Ook dit bedrag bleef onbetaald.

5. Appellante werd bij aangetekende brief van 25 juni 2008 door Sabam nogmaals in gebreke gesteld om de openstaande bedragen ingevolge de opgavestaten 1694 en 1734 te betalen.

6. Op 16 juli 2008 deed appellante aangifte van de verkoop van drie werken in de loop van het tweede trimester van 2008, te weten "Mardi Gras Berlin I" en "Mardi Gras Berlin II" van Johanna Mammen, "Opus 38" van Victor Servranckx en "Harmonie en gris" van Silvano Bozzolini.

PAGE 01-00000203552-0004-0019-01-01-4

2382

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 5 september 2008 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1833, ten bedrage van 3.305,09 euro, met een verzoek tot betaling voor 19 september 2008.

7. Op 16 oktober 2008 deed appellante aangifte van de verkoop van één werk in de loop van het derde trimester van 2008, te weten "Composition Abstralte" van Guy Vandenbranden.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 7 november 2008 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1871, ten bedrage van 382,64 euro, met een verzoek tot betaling voor 16 november 2008.

8. Appellante werd bij aangetekende brief van 17 november 2008 door de raadslieden van Sabam in gebreke gesteld om de openstaande bedragen ingevolge de opgavestaten 1694, 1734 en 1871 en het bedrag van 116,11 euro voor het werk van George Minne, te betalen.

9. Op 13 januari 2009 deed appellante aangifte van de verkoop van een aantal werken in de loop van het vierde trimester van 2008.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 30 maart 2009 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1952, ten bedrage van 2.668,49 euro, met een verzoek tot betaling voor 4 april 2009.

Opnieuw richtte Sabam aan appellante een schrijven ter herinnering aan de betaling van het volgrecht.

10. De raadsman van appellante antwoordde bij brief van 28 januari 2009 dat de wettelijke verplichting tot het bijhouden van een bijgewerkte lijst niets afdoet aan het gemeenrechtelijke principe dat een mandaat moet worden bewezen ten aanzien van derden. Sabam heeft geen afdoende bewijs geleverd van haar inningsmandaat van de volgrechtgerechtigden. Zolang niet kan worden vastgesteld dat Sabam gemandateerd is door de werkelijk gerechtigde, wordt appellante feitelijk verhinderd om haar wettelijke betalingsverplichting na te komen.

PAGE 01-00000203552-0005-0019-01-01-4

2383

11. Op 9 april 2009 deed appellante aangifte van de verkoop van één werk in de loop van het eerste trimester van 2009, te weten "La place publique" van Gaston Bertrand.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 14 april 2009 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 1981, ten bedrage van 206,12 euro, met een verzoek tot betaling voor 23 april 2009.

Sabam herinnerde appellante aan haar verplichtingen bij schrijven van 6 mei 2009.

12. Er volgde op 20 mei 2009 een schrijven van de raadsman van appellante waarin het standpunt van appellante werd herhaald.

13. Op 28 juli 2009 deed appellante aangifte van de verkoop van vier werken in de loop van het tweede trimester van 2009, te weten "Tête de femme avec châle" van Henry Matisse, "Portait de Raymond Duchamp" van Jacques Villon en twee naamloze werken van Antonio Calderara waarbij alle voorbehoud gemaakt wordt.

Volgend op deze aangifte maakte Sabam op 4 augustus 2009 een opgave van volgrecht over, zijnde Opgavestaat nr. 2034, ten bedrage van 6.575,21 euro, met een verzoek tot betaling voor 14 augustus 2009.

Sabam stuurde appellante een herinnering op 1 september 2009.

14. Samengevat stelt Sabam dat appellante de volgende bedragen aan volgrecht verschuldigd is voor doorverkochte werken van leden van Sabam:

<u>Opgavestaat</u>	<u>Verkoop</u>	<u>Datum</u>	<u>Volgrecht</u>
1694	31/12/2007	27/03/2008	€ 4.331,96
1734	31/03/2008	07/05/2008	€ 3.566,82
1833	30/06/2008	05/09/2008	€ 3.305,09
1871	30/09/2008	07/11/2008	€ 382,64
1952	31/12/2008	30/03/2009	€ 2.668,49
1981	31/03/2009	14/04/2009	€ 206,12
<u>2034</u>	<u>30/06/2009</u>	<u>04/08/2009</u>	<u>€ 6.575,21</u>
Totaal			€ 21.036,33

PAGE 01-00000203552-0006-0019-01-01-4

2384

15. Wat het volgrecht op de doorverkochte werken van niet-leden betreft, stelt Sabam dat appellante een bedrag van 116,11 euro aan volgrecht is verschuldigd voor de doorverkoop van het werk "Knielend paar" van George Minne.

II. Voorwerp van het hoger beroep

16. In eerste aanleg vorderde Sabam appellante te veroordelen tot betaling van de bovenvermelde openstaande bedragen, te verhogen met de moratoire interesten aan 10%.

Zij vorderde tevens appellante te veroordelen tot een schadevergoeding van 10% voor de manifeste weigering tot betaling van het volgrecht en tot een schadevergoeding van 10% voor administratieve kosten, beide te vermeerderen met de compensatoire interesten aan 10%.

Zij vorderde ook de kapitalisatie van interesten toe te kennen.

17. Appellante verzocht de rechtbank, alvorens recht te doen, een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie, om "vervolgens, na beantwoording van de prejudiciële vraag, recht doend over de grond van de zaak, de vordering van (Sabam) af te wijzen als ongegrond".

Bij wijze van tegenvordering verzocht zij Sabam te veroordelen tot betaling van alle schade die voortvloeit uit haar herhaaldelijke weigering om het mandaat voor te leggen waarop zij haar aanspraken steunt, provisioneel begroot op 1 euro.

18. In het bestreden vonnis wordt als volgt geoordeeld:

"Rechtsprekend in eerste aanleg, op tegenspraak, alle tegenstrijdige en meeromvattende conclusies verwerpend,

Verklaart de hoofd- en tegenvordering ontvankelijk,

Alvorens verder recht te doen, zegt voor recht dat er geen reden is om een prejudiciële vraag te stellen aan het Europees Hof van Justitie,

2385

(...)

Veroordeelt de hoofdvordering van de cvba Sabam tegen de nv Art Research and Contact gedeeltelijk gegrond als hierna bepaald:

Zegt voor recht dat de nv Art Research and Contact door de betaling van het verschuldigde volgrecht te weigeren, het auteursrecht zoals vastgesteld in de artikelen 11 tot 13 van de wet van 30 juni 1994 schond,

Veroordeelt de nv Art Research and Contact tot betaling aan de cvba Sabam van het achterstallige volgrecht ten bedrage van 21.036,33 euro, BTW inbegrepen, voor de verkopen van de werken zoals blijken uit de opgavestaten nummers 1694, 1734, 1833, 1871, 1952, 1981 en 2034,

- Het bedrag van 4.331,96 euro (opgavestaat 1694), te verhogen met de moratoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf 22 april 2008, de vervallen interesten te kapitaliseren vanaf 18 september 2009;
- Het bedrag van 3.566,82 euro (opgavestaat 1734), te verhogen met de moratoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf 27 mei 2008, de vervallen interesten te kapitaliseren vanaf 18 september 2009;
- Het bedrag van 382,64 euro (opgavestaat 1871), te verhogen met de moratoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf 17 november 2008, de vervallen interesten te kapitaliseren vanaf 19 maart 2010;
- De overige bedragen te verhogen met de moratoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de datum van de dagvaarding tot de datum van algehele betaling, de vervallen interesten te kapitaliseren vanaf 19 maart 2010;

Veroordeelt de nv Art Research and Contact tot betaling van een schadevergoeding ex aequo et bono begroot op 500 euro, te vermeerderen met de gerechtelijke moratoire interesten vanaf heden,

Veroordeelt de nv Art Research and Contact tot betaling van het achterstallige volgrecht ten bedrage van 116,11 euro op het rekeningnummer 001-5470723-96 voor de verkoop van het werk "Knielend paar" van George Minne, te verhogen met de moratoire interesten aan de

2386

wettelijke interestvoet vanaf de dag van de ingebrekestelling tot de dag van betaling, de vervallen interesten te kapitaliseren vanaf 19 maart 2010,

Veroordeelt de nv Art Research and Contact in de kosten van het geding in hoofde van de cvba Sabam begroot op 151,68 euro dagvaardingskosten en rolrechten en 4.000 euro rechtsplegingsvergoeding.

Verklaart de tegenvordering van (...) ongegrond. "

19. In graad van hoger beroep vordert appellante het bestreden vonnis te vernietigen en opnieuw recht doende:

"- (i) aan het Europees Hof van Justitie, volgende prejudiciële vraag te stellen:

verzet artikel 1 (1) Volgrechtrichtlijn inzake het onvervreemdbaar karakter zich:

- (a) tegen een regeling waarbij
 - (i) onmiddellijk na het verstrijken van de korte betalingstermijnen voor het volgrecht de bedragen die binnen de betalingstermijnen niet konden worden betaald aan de rechthebbenden, moeten worden gestort op een gemeenschappelijke rekening van de twee beheersvennootschappen aangeduid overeenkomstig een uitvoeringsbesluit,
 - (ii) na het verstrijken van de verjaringstermijnen met betrekking tot het volgrecht bepaald in de Auteurswet de bedragen op de gemeenschappelijke rekening worden verdeeld onder deze twee beheersvennootschappen (verdeling in verhouding tot het bedrag aan volgrechten dat elk van hen tijdens het voorbije kalenderjaar heeft geïnd),
 - (iii) de beheersvennootschappen deze bedragen op hun beurt verdelen over hun aangesloten leden, dus aan derden die geen verband houden met de aanspraken van de werkelijke rechthebbenden van het volgrecht,

terwijl niet is voorzien in een uitdrukkelijke regeling omtrent de uitoefening van het informatierecht in verband door individuele auteurs die niet aangesloten zijn bij een beheersvennootschap, *zodat* het recht tot inning van

2387

deze individuele auteurs die niet aangesloten zijn bij een beheersvennootschap dermate manifest wordt beperkt en mogelijk zelfs volledig uitgesloten, dat deze regeling indruist tegen het onvervreemdbaar karakter van het volgrecht, des te meer in het licht van de principes van efficiëntie en transparantie die de Volgrechtrichtlijn vooropstelt; en

(b) *in het bijzonder* wanneer een dergelijke regeling omtrent een gemeenschappelijke rekening geen uitdrukkelijke regeling bevat omtrent het bevrijdend karakter van een betaling op een dergelijke gemeenschappelijke rekening.

(ii) Na beantwoording van de prejudiciële vraag, recht doende over de grond van de zaak, de vorderingen van geïntimeerde af te wijzen als ongegrond;

- geïntimeerde te horen bevelen het bewijs van haar mandaat en de omvang van haar mandaat te leveren voor elke in het geding betrokken kunstenaar, door overlegging van (of relevante uitsneden van) de aansluitingsovereenkomsten met inbegrip van alle wijzigingen en aanvullingen ervan;

- geïntimeerde te veroordelen tot alle schade die voortvloeit uit de houding van geïntimeerde en met name de herhaalde weigering van geïntimeerde om haar mandaat voor te leggen op basis waarvan zij haar aanspraken steunt, provisioneel begroot op EUR 1;

- geïntimeerde te horen verwijzen in de kosten van het geding, hier inbegrepen de maximale rechtsplegingsvergoeding op heden begroot op EUR 4400 per aanleg, te verhogen of te verlagen in de loop van het geding."

20. Sabam besluit als volgt:

"Het ingestelde beroep af te wijzen als ongegrond

Het eerste vonnis te bevestigen in zijn volgende onderdelen

Te zeggen voor recht dat appellante door de betaling van de verschuldigde volgrechten te weigeren het auteursrecht zoals vastgesteld in de artikelen 11 tot 13 van de wet van 30 juni 1994 schond en appellante bijgevolg te veroordelen tot:

PAGE 01-00000203552-0010-0019-01-01-4

Betaling aan Sabam van het achterstallige volgrecht ten bedrage van 21.063,33 euro, BTW inbegrepen, voor de verkopen van de werken zoals blijkt uit de opgavestaten nummers 1694, 1734, 1833, 1871, 1952, 1981, 2034, bedrag te verhogen met de intresten aan 10% vanaf de dag van verkoop van de kunstwerken tot aan de betekening van onderhavige dagvaarding, en met de gerechtelijke intresten vanaf de betekening van dagvaarding; de vervallen intresten te kapitaliseren vanaf de dagvaarding, opnieuw vanaf 18 september 2009 en een derde keer vanaf de datum van neerlegging van de huidige conclusie ter griffie (28 juni 2012)

Betaling van het achterstallige volgrecht ten bedrage van 116,11 euro op het rekeningnummer 001-5470723-96 voor de verkoop van het werk "Knielend paar" van George Minne, te verhogen met de moratoire intresten aan de wettelijke intrestvoet vanaf de dag van de ingebrekestelling tot de dag van de betaling, de vervallen intresten te kapitaliseren vanaf de dagvaarding, opnieuw vanaf 18 september 2009 en een derde keer vanaf de datum van neerlegging van de huidige conclusie ter griffie (28 juni 2012)

Betaling van de kosten van het geding in hoofde van Sabam begroot op 151,68 euro dagvaardingskosten en 4.000 euro rechtsplegingsvergoeding voor elke aanleg.

Vervolgens, opnieuw recht doende appellante te veroordelen tot:

Betaling van een schadevergoeding a rato van 10% van de hoofdsom, ten bedrage van 2.103,63 euro voor de manifeste weigering tot betaling van het volgrecht, evenals tot betaling van een schadevergoeding voor administratieve kosten, forfaitair begroot a rato van 10% van de hoofdsom, ten bedrage van 2.103,63 euro; beide bedragen te verhogen met de compensatoire intresten a rato van 10% vanaf 17 november 2008, dag van laatste formele ingebrekestelling door Sabam, tot aan de betekening van onderhavige dagvaarding en met de gerechtelijke intresten vanaf de betekening van dagvaarding; de vervallen intresten te kapitaliseren vanaf de dagvaarding, opnieuw vanaf 18 september 2009 en een derde keer vanaf de datum van neerlegging van de huidige conclusie ter griffie (28 juni 2012)

In elk geval de vordering tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie af te wijzen als ongegrond."

III. Beoordeling

21. Appellante voert aan dat zij de principiële verschuldigheid van het volgrecht aan de auteurs op de verkopen in kwestie niet betwist. Appellante stelt enkel dat zolang zij geen weet heeft van wie de rechthebbende(n) is (zijn) en niet in de mogelijkheid wordt gesteld om dit te verifiëren door de houding van Sabam, die weigert aan haar gemeenrechtelijke plichten te voldoen, zij niet in staat is het volgrecht te betalen.

Appellante stelt, in antwoord op de aantijgingen van Sabam, dat er geen sprake kan zijn van een schending van artikelen 11 e.v. van de Auteurswet, aangezien Sabam in gebreke is gebleven een bewijs van haar mandaat tot het innen van volgrechten voor te leggen, waaruit de rechtsgrond moet blijken op basis waarvan zij de verschuldigde volgrechten kan opeisen.

Appellante betoogt met name dat zij zich rechtmatig beroept op haar recht om te verzoeken om de voorlegging van een mandaat overeenkomstig de toepasselijke gemeenrechtelijke principes en dit zonder afbreuk te doen aan de rechten die de Auteurswet aan de auteurs toekent.

De vaste rechtspraak en rechtsleer nemen aan dat een derde die met een lasthebber handelt het recht heeft, maar niet de verplichting, om zich een bewijs van mandaat te laten voorleggen. Hierbij wordt niet vereist dat de lastgevingsovereenkomst tussen de lastgever en de lasthebber zelf wordt voorgelegd: het volstaat dat een bewijs van de lastgeving wordt voorgelegd aan de derde. De partij waaraan een derde zich voorstelt als lasthebber van een medecontractant heeft het onbetwistbare recht om deze interventie slechts te aanvaarden op voorwaarde dat er geen enkele twijfel bestaat over de werkelijkheid en de uitgestrektheid van het mandaat. In de rechtspraak en rechtsleer wordt ondubbelzinnig gesteld dat de derde die met een lasthebber handelt, het recht heeft (maar niet de verplichting) om zich een bewijs van de volmacht te laten voorleggen, eigenlijk te omschrijven als de "procuratie" die de omvang van de bevoegdheden van de mandataris bewijst, te onderscheiden van het contract van lastgeving.

Appellante meent dat Sabam met de neerlegging van de ledenlijst zich niet op afdoende wijze kwijt van haar plicht haar mandaat te bewijzen.

Appellante eist dat Sabam het bewijs van haar mandaat en de omvang van haar mandaat voor elke in het geding "betrokken" kunstenaar levert door overlegging van of relevante uittreksels van de aansluitingsovereenkomsten met inbegrip van alle wijzigingen en

2350

aanvullingen ervan (zie dispositief van haar tweede conclusie in beroep en syntheseconclusie).

22. Sabam betwist dat zij gehouden is tot de overlegging van de aansluitingsovereenkomsten van de kunstenaars in kwestie (of relevante uittreksels ervan) om haar mandaat te bewijzen. Zij betoogt hiervan het bewijs te leveren door te voldoen aan de door de wet opgelegde publiciteitsverplichtingen, zowel inzake algemeen auteursrecht als inzake volgrecht.

23. Het hof overweegt als volgt.

Artikel 73 Auteurswet (thans artikel XI.268 WER) bepaalt dat beheersvennootschappen bevoegd zijn om in rechte op te treden om de rechten die zij krachtens de statuten beheren, te verdedigen.

Krachtens artikel 3, § 1 van KB van 2 augustus 2007 moet Sabam een lijst van de rechthebbenden die haar vrijwillig het beheer inzake volgrecht hebben toevertrouwd, zenden aan de Controledienst en moet zij ervoor zorgen dat deze lijst zesmaandelijks wordt bijgewerkt. Eenieder kan op schriftelijke aanvraag en op eigen kosten deze lijst bekomen bij de Controledienst.

Het (oude) artikel 66 Auteurswet legde aan de beheersvennootschappen reeds de plicht op ter plaatse inzage te verlenen van de repertoires waarvan zij het beheer waarnamen. Door de wet van 20 december 2009, inwerkingtreding 1 april 2010, werd deze verplichting overgenomen in artikel 66quater, § 2 Auteurswet (thans artikel XI.255, § 2 WER).

Bovendien werd door diezelfde wet aan de beheersvennootschappen de verplichting opgelegd om aan het einde van het boekjaar een geactualiseerde lijst op te maken met alle namen van de rechthebbenden die hen bij overeenkomst het beheer van hun rechten hebben toevertrouwd en deze lijst over te maken aan de Controledienst (artikel 66quater, § 2, laatste lid Auteurswet, thans artikel XI.255, § 2, laatste lid WER). De verplichting die reeds gold voor het volgrecht werd dus veralgemeend.

Uit al deze bepalingen volgt dat ten aanzien van derden het bewijs van het bestaan van een beheersovereenkomst voor een bepaald werk kan worden geleverd door de lijst die de

2381

beheersvennootschap moet bijhouden (Cass. 30 maart 2011, www.juridat.be, arrest nr. N-20110330-11 (P.10.1668.F)).

Sabam kan zich derhalve steunen op de lijst van rechthebbenden die zij inzake volgrecht moet bijhouden, om te stellen dat de rechthebbenden die op die lijst worden vermeld haar de beheersbevoegdheid inzake volgrecht hebben toevertrouwd.

Appellante betwist niet dat de kunstenaars wiens volgrecht het voorwerp uitmaakt van onderhavig geding (met uitzondering van George Minne) op de lijst van rechthebbenden inzake volgrecht, worden vermeld.

Bovendien houdt Sabam ledenlijsten bij ter inzage voor derden op haar eigen maatschappelijke zetel en maakt zij deze eveneens online beschikbaar. Uit de door Sabam neergelegde stukken blijkt dat appellante zelfs een CD-rom met de ledenlijsten heeft gekregen.

Het middel dat appellante inroept om zich te verzetten tegen de betaling van het volgrecht voor deze kunstenaars (opgavestaten nummers 1694, 1734, 1833, 1871, 1952, 1981, 2034) is dan ook ongegrond. Zij is verplicht deze bedragen te betalen aan Sabam.

24. Appellante verzet zich ook tegen de betaling van het bedrag van 116,11 euro op de gemeenschappelijke rekening ten titel van volgrecht voor de verkoop van het werk "Knielend paar" van George Minne.

In eerste instantie werpt appellante op dat Sabam niet gerechtigd is om de betaling van het volgrecht van deze auteur te vorderen, omdat zij van deze auteur geen mandaat heeft gekregen.

Het hof overweegt als volgt.

Sabam heeft nooit gesteld dat zij een mandaat van de heer Minne had gekregen. Sabam heeft meteen aan appellante meegedeeld dat de heer Minne geen lid is van Sabam.

Het recht van Sabam om betaling te vorderen van dit bedrag vloeit echter voort uit de wet zelf, meer bepaald uit artikel 13, § 3 Auteurswet juncto artikel 3, § 2 KB 2 augustus 2007. Bedragen die binnen de door de wet opgelegde betalingstermijnen niet aan de auteur zelf of aan de vennootschap belast met het beheer van zijn rechten kunnen worden betaald,

2132

dienen te worden betaald aan de door de Koning aangewezen beheersvennootschappen, zijnde Sabam en Sofam, die hiertoe een gemeenschappelijke rekening hebben geopend. Op basis van deze bepaling is Sabam dan ook gerechtigd om de betaling van het volgrecht te eisen voor onvindbare rechthebbenden.

25. In tweede instantie roept appellante in dat de wettelijke regeling betreffende het volgrecht voor onvindbare rechthebbenden in strijd is met Richtlijn 2001/84/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 betreffende het volgrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijke kunstwerk (hierna: volgrechtrichtlijn). Zij verzoekt het hof hierover een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie, om dan "vervolgens, na beantwoording van de prejudiciële vraag, recht doende over de grond van de zaak, de vorderingen van Sabam af te wijzen als ongegrond".

Terecht werpt Sabam op dat het stellen van deze vraag niet dienstig is voor de oplossing van het geschil in onderhavige zaak.

Appellante werpt zich op als verdediger van de rechten van de individuele auteurs. Het volgrecht van de auteurs heeft een onvervreemdbaar karakter en de wettelijke regeling zou een inbreuk plegen op dit onvervreemdbaar karakter. Appellante is echter geen auteur. Zij is een verkoper van kunstwerken.

Appellante voert aan dat zij een tweede keer riskeert te moeten betalen omdat de betaling op de gemeenschappelijke rekening niet bevrijdend is en zij alsnog door de rechthebbende auteur zou kunnen worden aangesproken. Ook dit is in voorliggend geval niet relevant. De vordering van Sabam betreft enkel de betaling van het volgrecht van 116,11 euro voor de heer Minne. De vordering van de rechthebbenden op het volgrecht van de heer Minne is echter al ruimschoots verjaard (artikel 13, § 2 Auteurswet) zodat appellante niet meer door deze rechthebbenden kan worden aangesproken.

Bovendien werden er door de invoering van het Wetboek van Economisch Recht grondige wijzigingen aan het volgrecht aangebracht. Van een vrijwillig collectief beheer van het volgrecht wordt overgestapt naar een verplicht collectief beheer. Het nieuwe systeem treedt in werking op 1 juli 2015. Gelet op deze ingrijpende wijziging en het zeer geringe bedrag van de betwisting in onderhavig geding, is het bijgevolg ook proceseconomisch niet verantwoord om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie.

2393

Appellante is dan ook gehouden het bedrag van 116,11 euro op de gemeenschappelijke rekening ten titel van volgrecht voor de verkoop van het werk "Knielend paar" van George Minne te betalen.

26. Appellante wordt veroordeeld tot betaling van de volgrechten die voortvloeien uit de opgavestaten met nummers 1694, 1734, 1833, 1871, 1952, 1981 en 2034.

Sabam vordert vergoedende interesten van 10% op deze bedragen vanaf de dag van de verkoop van de kunstwerken.

In het bestreden vonnis wordt op oordeelkundige wijze uiteengezet dat Sabam slechts moratoire interesten kan vorderen aan de wettelijke rentevoet vanaf de ingebrekestellingen. De rechtsoverwegingen onder randnummer 20 van het bestreden vonnis worden geacht te zijn hernomen in dit arrest.

Sabam vordert ook de kapitalisatie van de interesten op de dag van de dagvaarding (5 februari 2009), op 18 september 2009 en op 28 juni 2012.

In het bestreden vonnis wordt op oordeelkundige wijze geoordeeld over deze vordering tot kapitalisatie en wordt zij in bepaalde mate gegrond verklaard. De rechtsoverwegingen onder randnummer 21 van het bestreden vonnis worden geacht te zijn hernomen in dit vonnis.

De kapitalisatie per 28 juni 2012 wordt bijkomend toegestaan.

27. Wat de veroordeling tot de betaling van het bedrag van 116,11 euro betreft, wordt het bestreden vonnis volledig bevestigd.

De kapitalisatie per 28 juni 2012 wordt bijkomend toegestaan.

28. Sabam vordert een schadevergoeding van 10% (2.103,63 euro) voor de manifeste weigering tot betaling van het volgrecht en een schadevergoeding van 10% (2.103,63 euro) voor administratieve onkosten.

Appellante betwist enige schadevergoeding verschuldigd te zijn.

Het hof overweegt als volgt.

PAGE 01-00000203552-0016-0019-01-01-4

2394

Sabam kan vergoeding vorderen voor de schade die zij heeft geleden door de niet-tijdige betaling van het volgrecht door appellante.

Aan de hand van stukken toont Sabam aan dat zij ertoe verplicht werd gedurende een geruime tijd een intensieve briefwisseling met appellante te voeren. Dit vormde ongetwijfeld een belasting voor de administratie van Sabam en zorgde voor het nodige tijdverlies. Terecht wordt in het bestreden vonnis geoordeeld dat het onmogelijk is om deze schade in concreto te begroten zodat er tot een begroting ex aequo et bono moet worden overgegaan.

Daarentegen bewijst Sabam niet dat zij controles of opsporingen heeft moeten doen die in causaal verband staan met de inbreuk die appellante inzake het volgrecht heeft gepleegd. Het geschil tussen partijen betreft het volgrecht waarvoor appellante zelf de nodige aangiftes binnen de daarvoor geldende termijnen heeft gedaan met gebruik van de voorgeschreven formulieren. Appellante bezorgde aan Sabam de nodige gegevens om het volgrecht te berekenen.

De schade die bestaat in de vertraging van de betaling van het volgrecht wordt vergoed door interesten.

De kosten en erelonen van de raadsman van Sabam in het kader van huidige procedure worden op forfaitaire wijze vergoed door de rechtsplegingsvergoeding.

Een vergoeding die de werkelijk geleden schade overtreft, kan niet worden toegekend. Artikel 1382 B.W. staat niet toe een vergoeding toe te kennen die tot doel heeft aan te sporen, af te schrikken of te bestraffen.

Het hof oordeelt dat in het bestreden vonnis op basis van al deze overwegingen de schadevergoeding waarop Sabam aanspraak kan maken wegens administratieve kosten en tijdverlies, terecht ex aequo et bono wordt begroot op 500 euro, interesten tot op de datum van het vonnis inbegrepen.

Op dit bedrag zijn gerechtelijke interesten verschuldigd vanaf de datum van het bestreden vonnis. Het hof oordeelt dat hierdoor de volledige schade van Sabam wordt vergoed zodat er geen reden is om kapitalisatie van interesten toe te staan.

29. Aangezien de vordering van Sabam gegrond is, zijn de tegenvorderingen van appellante ongegrond.

30. Beide partijen zijn het eens dat er een verhoogde rechtsplegingsvergoeding moet worden toegepast. In het bestreden vonnis wordt er een rechtsplegingsvergoeding van 4.000 euro toegekend. Het hof kent een rechtsplegingsvergoeding van eveneens 4.000 euro toe voor de procedure in graad van hoger beroep.

OM DEZE REDENEN :

HET HOF, recht doende na tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep van appellante ontvankelijk doch ongegrond,

Verklaart het incidenteel beroep van geïntimeerde ontvankelijk doch ongegrond,

Bevestigt het bestreden vonnis,

Staat bijkomend de kapitalisatie toe per 28 juni 2012 op de op die datum vervallen interesten op de bedragen inzake volgrecht tot betaling waarvan appellante is veroordeeld in het bestreden vonnis,

Wijst partijen af van al het meer of anders gevorderde,

Veroordeelt appellante in de kosten van het hoger beroep, vastgesteld op 186 euro,

Veroordeelt appellante tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding van 4.000 euro voor de procedure in graad van hoger beroep aan Sabam.

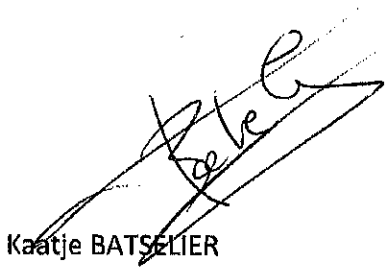
PAGE 01-00000203552-0018-0019-01-01-4

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de burgerlijke achtste kamer van het hof van beroep te Brussel, op 23 juni 2015, waar aanwezig waren en zitting hielden:

Bruno LYBEER,
Catharina VAN SANTVLIET,
Els HERREGODTS,
Kaatje BATSELIER,

Raadsheer dd. Voorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Griffier.

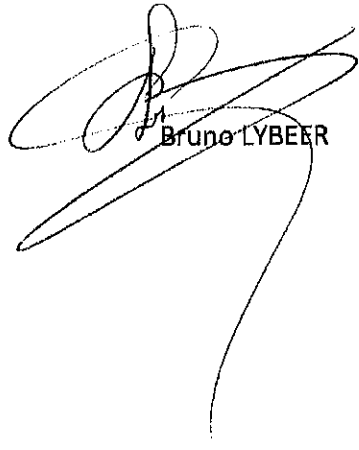
Kaatje BATSELIER

Els HERREGODTS

Catharina VAN SANTVLIET

Bruno LYBEER

